

6. Кулак Н.В. Створення в Україні інституту державної реєстрації суб'єктів підприємництва. [Електронний ресурс].
http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1288%3A120516-12&catid=157%3A4-062016&Itemid=196&lang=ru

УДК 346.3

Віталій Кадала

*к.ю.н., завідувач кафедри господарсько-правових дисциплін факультету №3,
ДЮІ МВС України,
kadala@i.ua*

ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАЛЮТ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

О ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АЛЬТЕРНАТИВНЫХ ВАЛЮТ СУБЪЕКТАМИ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В УКРАИНЕ

ABOUT POSSIBILITY OF ALTERNATIVE CURRENCIES' USAGE BY SUBJECTS OF ECONOMIC ACTIVITY IN UKRAINE

Анотація. В роботі розглядається можливість використання криптовалют в господарській діяльності в Україні. Визначено, що правовий статус цих валют не ідентифікований чинним законодавством. Встановлено, що за наявним законодавством криптовалюти можливо використовувати лише у якості віртуального товару. Запропоновано закріпити правовий статус криптовалют як засобу платежу.

Аннотация. В работе рассматривается возможность использования криптовалюты в хозяйственной деятельности в Украине. Определено, что правовой статус этих валют не идентифицирован действующим законодательством. Установлено, что по имеющемуся законодательству криптовалюту можно использовать только в качестве виртуального товара. Предложено закрепить правовой статус криптовалюты как средства платежа.

Abstract. The paper considers the possibility of using crypt currencies in economic activity in Ukraine. It is determined that the legal status of these currencies is not identified by the current legislation. It is established that according to the existing legislation, a crypt currency may be used only as a virtual product. It is proposed to establish the legal status of crypt currency as a legal tender.

Використання суб'єктами господарювання криптовалют у власній господарській діяльності дозволяє забезпечити економічну багатоманітність та певні конкурентні переваги у діловому середовищі. Проте, питання обігу криптовалют в Україні є невирішеним з огляду на відсутність у криптовалют певного правового статусу.

В той самий час, увага до такого роду розрахунків існує як з боку суб'єктів господарювання, фізичних осіб так і контролюючих органів та регуляторів відповідних ринків. Для визначення правового статусу криптовалют потрібні скоординовані дії НБУ Міністерства фінансів, Державної фіскальної служби, Державної служби фінансового моніторингу, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг для вироблення спільної позиції щодо такого статусу та їх регулювання.

На цей час чинне законодавство в сфері обігу коштів в Україні представлене наступними нормативно-правовими актами. По-перше, це Декрет КМУ 15-93 від 19.02.1993 року «Про систему валютного регулювання та валютного контролю», в якому визначається, що під валютними цінностями розуміється валюта України – грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет і в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу, кошти на рахунках, у внесках в банківських та інших фінансових установах на території України; платіжні документи та інші цінні папери (акції, облигації, купони до них, бони,

векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, ощадні книжки, інші фінансові та банківські документи), виражені у валюті України; іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу, кошти у грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових (клірингових) одиницях, що перебувають на рахунках або вносяться до банківських та інших фінансових установ за межами України; платіжні документи та інші цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та банківські документи), виражені в іноземній валюті або банківських металах; банківські метали – це золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів.

Окремо в Декреті згадується «конвертована валюта» – іноземна валюта, що віднесена до цієї категорії Національним банком України.

В ст. 7 Декрету зазначається, що у розрахунках між резидентами і нерезидентами в межах торговельного обороту використовуються як засіб платежу іноземна валюта та грошова одиниця України – гривня. Такі розрахунки здійснюються лише через уповноважені банки в порядку, установленому Національним банком України.

В ст.1 Закону України «Про Національний банк України» дається визначення грошового сурогату – будь-які документи у вигляді грошових знаків, що відрізняються від грошової одиниці України, випущені в обіг не Національним банком України і виготовлені з метою здійснення платежів в господарському обороті, крім валютних цінностей; та валютним цінностям – матеріальні об'єкти, визначені законодавством України про валютне регулювання як засоби валютно-фінансових відносин.

Окремо слід зупинитися на положеннях Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». Відповідно до ст. 3 Закону кошти існують у готівковій формі (формі грошових знаків) або у безготівковій формі (формі записів на рахунках у банках). Гривня як грошова одиниця України є єдиним законним платіжним засобом в Україні, приймається усіма фізичними і юридичними особами без будь-яких обмежень на всій території України для проведення переказів та розрахунків. Отже це положення Закону виключає використання інших законних платіжних засобів, в тому числі і криптовалюту.

Статтею 15 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» визначено поняття «електронні гроші» – одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. Законом визначено, що:

- ✓ випуск електронних грошей може здійснювати виключно банк;
- ✓ випуск електронних грошей здійснюється шляхом їх надання користувачам або комерційним агентам в обмін на готівкові або безготівкові кошти;
- ✓ банк має право випускати електронні гроші на суму, яка не перевищує суму отриманих ним грошових коштів;
- ✓ банк, що здійснює випуск електронних грошей, зобов'язаний погашати випущені ним електронні гроші на вимогу користувача;
- ✓ порядок здійснення операцій з електронними грошима та максимальна сума електронних грошей на електронному пристрої, що перебуває в розпорядженні користувача, визначаються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Таким чином, жодне з перелічених визначень не охоплює поняття «криптовалюта». Отже, визначаючи статус криптовалют є потреба у внесенні змін у вказаний законодавчий акт в частині того, що такі криптовалюти є засобом платежу, а також що розрахунки можуть здійснюватися і в інший спосіб ніж через уповноважені банки.

Отже, як було встановлено, за наявною нормативно-правою базою використання криптовалют у господарській діяльності вбачається лише як торгівля віртуальним товаром, а отже криптовалюти не можуть бути платіжним засобом. Цим шляхом йде і судова практика [1].

Перспективи подальших наукових розробок в цьому напрямку полягають у обґрунтуванні правового статусу криптовалют з метою надання можливості використовувати їх у господарській діяльності не лише як віртуальний товар, а і як засіб платежу. Це, у свою чергу, потребує суттєвої перебудови чинного законодавства, що врегульовує окреслені питання.

Література

1. Правовой статус Bitcoin:разрешен или запрещен?// [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sud.ua/ru/news/laws/107613-pravovoy-status-bitcoin-razreshen-ili-zapreshchen>

УДК 330:341

Світлана Клименко

к. е. н., доцент кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,

kneusvetlana@ukr.net

Наталія Кривошей

студентка 6 курсу факультету економіки та управління
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,

krivosheynatalia@ukr.net

ДЕРЖАВНЕ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ СТИМУЛИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УКРАИНЕ

STATE STIMULATION OF INNOVATIVE ENTERPRISE IN UKRAINE

Анотація. Проаналізовано методи державного впливу на інноваційне підприємництво в Україні. Розглянуто динаміку фінансування інновацій в Україні. Проаналізовано досвід інших країн в стимулюванні інноваційної діяльності.

Аннотация. Проанализированы методы государственного воздействия на инновационное предпринимательство в Украине. Рассмотрена динамика финансирования инноваций в Украине. Проанализирован опыт других стран в стимулировании инновационной деятельности.

Abstract. The methods of state influence on innovative entrepreneurship in Ukraine are analyzed. The scales of innovation financing in Ukraine are considered. The experience of other countries in stimulating innovation activity is analyzed.

Стимулювання інноваційної діяльності є одним з основних шляхів стабілізації економіки країни та зростання її конкурентоспроможності на світовій арені. Тож, провідні країни світу до основних факторів економічного розвитку відносять саме інновації. Адже, за оцінками експертів, 50-95% приросту ВВП у цих країнах отримується за рахунок інновацій [10]. Отже підтримка інноваційної діяльності на державному рівні є досить цікавим способом позитивного впливу на динаміку ВВП і економічний розвиток країни в цілому. Використовуючи різні методи стимулювання розвитку інноваційної сфери, такі як програми сприяння поширенню знань чи стимулювання трансферу новітніх технологій, держава може стимулювати розвиток економіки країни.